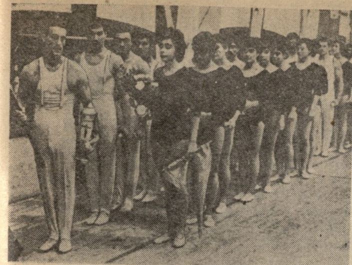

მშვიდობისათვის ბრძოლის დღე

მშვიდობის დღემ — 1960 წლის 27 სექტემბერმა — საბჭოთა დელეგაციის მეთაურს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის XV სესიაზე, გუძონის ნაპირებზე, ნიუ-იორკში მოუსწრო. სესიის მორიგი სხდომის გახსნამდე ბევრად ადრე ნ. ს. ხრუშჩოვი საწერ მაგიდას უზის, ათვალიერებს საქმიან ქაღალდებს — სამშობლოდან მიღებულ წერილებს და დეპეშებს, გაზეთების, დეპეშათა სააგენტოებისა და რადიოს ცნობებს. ამ დილით ნიკიტა სერგის-ძემ თავის რეზიდენციაში მიიღო ავღანეთის პრემიერ-მინისტრის მოადგილე, საგარეო საქმეთა მინისტრი მ. ნაიმი და მეგობრული საუბარი ჰქონდა მასთან.

ამის შემდეგ სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე ნ. ს. ხრუშჩოვი გაემგზავრა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის სასახლეში სესიის სხდომაზე დასასწრებლად. იგი აქ შეხვდა სხვადასხვა ქვეყნის სახელმწიფო მოღვაწეებს, მონაწილეობდა სესიის პლენარულ სხდომაში, ესაუბრებოდა ჟურნალისტებს.

შემდეგ ნ. ს. ხრუშჩოვი თავის რეზინდენციაში ესაუბრა სოციალისტური სახელმწიფოების ხელმძღვანელებს. ამ შეხვედრამ ძმურ, მეგობრულ ვითარებაში ჩაიარა. დღის მეორე ნახევარში საბჭოთა მთავრობის მეთაურმა მიიღო ნეპალის პრემიერ-მინისტრი ბ-ნი კოირალა, ხოლო საღამოს დაესწრო დარბაზობას, რომელიც ჩეხოსლოვაკიის სოციალისტური რესპუბლიკის პრეზიდენტმა ა. ნოვოტნიმ გამართა. ნ. ს. ხრუშჩოვი დაესწრო აგრეთვე დარბაზობას, რომელიც მოაწყო ურუგვაის მუდმივმა წარმომადგენელმა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციასთან ხეიგამ, აგრეთვე იყო სადილზე, რომელიც ინდოეთის პრემიერ-მინისტრმა ჯ. ნერუმ გამართა.

გვიან საღამოს, როცა „იზვესტიის“ კორესპონდენტები საბჭოთა მთავრობის მეთაურს ეწვივნენ, ნ. ს. ხრუშჩოვმა მათ უამბო თავისი სამუშაო დღის შესახებ გენერალური ასამბლეის სესიაზე — 1960 წლის 27 სექტემბრის მშვიდობის დღის შესახებ.

— სასიხარულოა და სასიამოვნოა, — ამბობს ნ. ს. ხრუშჩოვი, — ჩვენი დიდი სამშობლოს სახელით გამოდიოდე გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის სესიაზე. როცა ისეთი დიდი ხალხის, ისეთი მძლავრი სახელმწიფოს ინტერესებს წარმოადგენ, როგორიც საბჭოთა კავშირია, ძალები გემატება. ჩვენ ვიცით, რომ საბჭოთა დელეგაციის უკან დგას მთელი საბჭოთა ხალხი, რომელსაც მტკიცედ აქვს გადაწყვეტილი დაიცვას სამართლიანი საქმე, და მშვიდობა დედამიწაზე.

ამჟამად საბჭოთა კავშირი, მთელი სოციალისტური ბანაკი დიადი შეურყეველი ძალაა, რომელსაც უდიდესი ეკონომიური პოტენციალი აქვს. მოძმე ქვეყნები შეკავშირებული არიან მაღალი კომუნისტური იდეალებით. დედამიწაზე ბედნიერების მისაღწევად იბრძვიან ისინი თავიანთი დიადი იდეალებისათვის, მშვიდობიანი თანაარსებობისათვის. ჩვენ მტკიცედ ვართ დარწმუნებული, რომ ხალხები დაიცავენ მშვიდობას დედამიწაზე.

საბჭოთა დელეგაცია მხურვალე სალამს გადასცემს ჩვენს დიდ ხალხს და პირობას აძლევს მას, რომ ყველაფერს გააკეთებს იმისათვის, რათა შეასრულოს ხალხის მაღალი დავალება დედამიწაზე მშვიდობიანი დღეებისათვის ბრძოლაში.

29 სექტემბერს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ თავის რეზიდენციაში საუზმე გამართა განის პრეზიდენტის კ. ნკრუმას პატივსაცემად. ამავე დღეს ნ. ს. ხრუშჩოვი შეხვდა დიდი ბრიტანეთის პრემიერ-მინისტრს ჰ. მაკმილანს, აგრეთვე პოლონეთის სახალხო რესპუბლიკის დელეგაციის მეთაურს ვ. გომულკას.

◆

ბაქოში მიმდინარეობს სამი მოძმე რესპუბლიკის — აზერბაიჯანის, უზბეკეთისა და საქართველოს ტანმოვარჯიშეთა ამხანაგური შეჯიბრება.

სურათებზე: ზევიდან — საქართველოს ტანმოვარჯიშე ქალთა და ვაჟთა გუნდები პარადზე. საქართველოს გუნდის წევრი ბენიძე ბჯენითი ხტომის დროს. მ. ნინოშვილი სამახსოვრო სამკერდე ნიშანს გადასცემს აზერბაიჯანელ ტანმოვარჯიშეს.

ფოტო ა. რაჯაბლისა.

◆

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ლელო

საქართველოს სსრ სპორტულ საზოგადოებათა და ორგანიზაციების კავშირისა
და პროფკავშირთა საქართველოს რესპუბლიკური საბჭოს ორგანო

ЛЕЛО

Орган Союза спортивных обществ и организаций Грузинской ССР
и Грузинского республиканского совета профсоюзов

№ 117 (1599) ○ კვირა, 2 ოქტომბერი, 1960 წ. ○ გამოცემის მე-17 წელი. ○ ფასი 30 კაპ.

ფართო გზა ფარიკაობას

ფარიკაობას საქართველოში საკმაოდ დიდი ისტორია აქვს. მისი განვითარების სათავეები რევოლუციამდელ საქართველოში უნდა ვეძებოთ, მაგრამ აქ ჩვენ სპორტის ამ სახეობის ისტორიულ მიმოხილვას არ ვაპირებთ, მხოლოდ გვსურს ვილაპარაკოთ ფარიკაობის დღევანდელ დონეზე და მისი განვითარების პერსპექტივებზე.

ყველასათვის ცნობილია, რომ ჩვენს რესპუბლიკაში აღიზარდნენ მაღალი კლასის მოფარიკავეები, რომლებმაც არა მარტო რესპუბლიკურ და საკავშირო, არამედ საერთაშორისო სარბიელზეც გაითქვეს სახელი და თავიანთი სიტყვა თქვეს. მელბურნის ოლიმპიურ თამაშებში მონაწილეობდნენ ცირეკიძე და რსიპოვი, რომის ოლიმპიურ თამაშებში გამოდიოდნენ კოსტავა და ასათიანი. აქედან პირველმა ბრინჯაოს მედალიც მოიპოვა. იგივე სპორტსმენები საბჭოთა კავშირის პირველობაზე და საერთაშორისო ტურნირებში მრავალჯერ გამოსულან გამარჯვებულნი. მიმდინარე წელს ბურევესტნიკელმა სახვაძემ სტუდენტთა საკავშირო II თამაშებში პირველი ადგილი დაიკავა. 1958 წ. საქართველოს ნაკრებმა გუნდმა საკავშირო პირველობაზე მე-3 ადგილი დაიკავა, ხოლო საბჭოთა კავშირის ხალხთა II სპარტაკიადაზე — მე-5.

მაშასადამე, რესპუბლიკას დღეს ჰყავს ისეთი მოფარიკავეთა გუნდი, რომელსაც თამამად შეუძლია გაუწიოს წინააღმდეგობა მოძმე რესპუბლიკების უძლიერეს გუნდებს. მაგრამ, როდესაც ჩვენ გუნდზე ვლაპარაკობთ, ერთი წუთითაც არ უნდა დაგვავიწყდეს მისი რეზერვი —საიმედო ცვლა, თაობა, რომელიც უახლოეს ხანში რესპუბლიკის სპორტულ ინტერესებს დაიცავს საბჭოთა კავშირის ხალხთა III სპარტაკიადაზე.

სამწუხაროდ, წამყვან სპორტსმენთა ჯგუფს მოწყდა მომდევნო ცვლა, ხოლო მოფარიკავე ქალთა რეზერვს თუ გადავხედავთ, კიდევ უფრო არასახარბიელო მდგომარეობა გვაქვს. გიორგაძე, ესაიაშვილი, შეყრილაძე, ფანჩვიძე და კოხრეიძე, აი, ჩვენი ქალები. იმას კი არ ვამბობთ, რომ ზემოჩამოთვლილთა გარდა საერთოდ არავინ იყოს. არა, მაგრამ ისეთი, რომელიც ამ რამდენიმე წელში მოწინავეთა რიგებში ჩადგება, არ არის. ეს ფაქტია და მას ვერსად ვერ გავექცევით.

ყოველივე ამის პირველი და მთავარი მიზეზი უნდა ვეძებოთ იმაში, რომ ბავშვთა სპორტულ სკოლებში მეტად შემცირდა ფარიკაობის ჯგუფები. ეს ალბათ იმის ბრალია, რომ ფარიკაობა არ არის შეტანილი მოსწავლეთა საკავშირო სპარტაკიადის პროგრამაში. ფარიკაობა თავის განვითარების თანამედროვე ეტაპზე მოითხოვს რთულ ელექტრომოწყობილობას, რომელიც მხოლოდ თბილისსა და ნაწილობრივ ქუთაისშია. სხვაგან კი ასეთი ინვენტარი არ არსებობს. მესამე და ძირითადი მიზეზი ის არის, რომ მწვრთნელები, რომლებიც ბავშვებთან მუშაობდნენ (ტ. მესხი, შ. დარასელია, ა. მეიფარიანი) ნაკრები გუნდების წვრთნით არიან დაკავებულნი, ხოლო სხვა მწვრთნელთა დაბალი კვალიფიკაცია სათანადო რეზერვების აღზრდას აფერხებს.

როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, ახლა ფარიკაობა რთულ ელექტრო ხელსაწყოს მოითხოვს. და ალბად ეს გახდა მიზეზი, რომ სპორტის ამ სახეობას ალმაცერად დაუწყეს ყურება სპორტულმა საზოგადოებებმა. მაგალითად, „განთიადმა“ ყველა ჯგუფი დახურა. ხოლო ისეთი დიდი ტრადიციის მქონე საზოგადოებას, როგორიც „დინამოა“, მხოლოდ ერთი ჯგუფი ჰყავს. აჭარაში ფარიკაობა მაშინ მოაგონდებათ, როცა შეჯიბრება მოახლოვდება, ხოლო მთელ აფხაზეთში მხოლოდ გაგრაშია ფარიკაობის სექცია, ისიც თანამედროვე ინვენტარის დიდ სიმცირეს განიცდის. დარჩა მხოლოდ ზესტაფონი, რომელიც ასე თუ ისე კარგად გამოიყურება. აი, რატომაა მხოლოდ თბილისელები რესპუბლიკურ ნაკრებ გუნდში და რატომ მივიღეთ ნაპრალი წამყვან სპორტსმენთა ჯგუფსა და რეზერვს შორის.

ფარიკაობა ოლიმპიური სახეობაა. ჩვენში მისი კიდევ უფრო ფართოდ დანერგვისათვის მეტად ნაყოფიერი ნიადაგია. ტემპერამენტიანი ახალგაზრდები კიდევ მრავლად მოიპოვებიან. საჭიროა ძებნა, ძებნა ტალანტების. ამას კი მაშინ მივაღწევთ, როცა ყველა საზოგადოებას ექნება სექცია კი არა... სექციები, როდესაც ბავშვთა სპორტსკოლებში საპატიო ადგილს დაიკავებს ფარიკაობა, ყველგან გვექნება ელექტრო იარაღი თავის ყველა ატრიბუტებით.

რესპუბლიკის წამყვანი მოფარიკავეები ოქტომბერში მეტად საპასუხისმგებლო ამოცანის წინაშე დგანან. თბილისს ეწვევა ჯერ უნგრეთის, ხოლო შემდეგ საპასუხო ვიზიტით პოლონეთის გუნდი. ეს იქნება თბილისელთათვის პირველი საერთაშორისო მატჩი ფარიკაობაში. უნდა მოვამზადოთ ყველაფერი სანიმუშოდ, რასაკვირველია, პირველ რიგში გუნდი. უნდა მოვაწყოთ აუცილებლად ბილიკი-ფიცარნაგი (შეხვედრები ჩატარდება კიროვის პარკის კალათბურთის დახურულ მოედანზე ან ლენინის სახ. დარბაზში). სხვათა შორის მოსკოვში, ლენინგრადში და სხვა ქალაქებში შეჯიბრება ბილიკ-ფიცარნაგზე მიმდინარეობს, ჩვენ კი იგი ვერ იქნა და ვერ მოვაწყეთ. ამ ორი საერთაშორისო შეჯიბრების სანიმუშოდ ჩატარებით დავაინტერესებთ სპორტის მოყვარულებს, ავამაღლებთ ფარიკაობის ავტორიტეტს და მოფარიკავეებს ცარიელ დარბაზში აღარ მოუხდებათ ფოლადის იარაღის გადაჰდობა.

თბილისელ ჩოგბურთელთა კარგი დებიუტი

„დინამოს“ საჩოგბურთო კორტებზე მიმდინარეობს ამავე საზოგადოების ცენტრალური საბჭოს პირველობის გათამაშება ჩოგბურთში, რომელშიც გამოდის 56 უძლიერესი სპორტსმენი. მონაწილეთა შორის არიან ჩვენი ქვეყნის ჩემპიონები ვ. კუზმენკო და მ. მოზერი.

მოედანზე გამოდიან მ. მოზერი და 16 წლის მოსკოველი ვ. მინაიჩევი. ბევრს ეგონა, რომ ჩვენი ქვეყნის ჩემპიონი ადვილად დაამარცხებდა თავის ახალგაზრდა მეტოქეს. მაყურებელთა პროგნოზი გამართლდა მხოლოდ პირველ პარტიაში, რომელიც მ. მოზერმა მოიგო ანგარიშით 6/1. მომდევნო პარტიებში ჩვენი ქვეყნის ჩემპიონს სასტიკი წინააღმდეგობა გაუწია მოსკოველმა და დაძაბულ ბრძოლაში წააგო პარტია 4/6, ხოლო მესამე პარტია თავის სასარგებლოდ დაამთავრა 6/3. ვ. მინაიჩევმა, მართალია, წააგო მატჩი, მაგრამ ჩოგბურთის თამაშის კარგი ტექნიკა და ტაქტიკა გამოავლინა.

კარგად ჩაატარა თავისი პირველი შეხვედრა თბილისელმა ვ. გოგლიძემ, რომელმაც მოუგო სტალინგრადელ ვ. ჩერნიშოვს — 3:1. წარმატება მოიპოვა აგრეთვე დედაქალაქის წარმომადგენელმა გ. მუსაელიანმა, რომელიც გამარჯვებული გამოვიდა მოსკოველ ვ. ეგოროვთან შეხვედრაში — 3:0. ასევე გამარჯვება მოიპოვეს საქართველოს წარმომადგენლებმა ნ. მძინარიშვილმა, ძმებმა პ. და ა. მეტრეველებმა.

ქალთა შორის პირველი დღის შეხვედრებიდან აღსანიშნავია ნორჩი ჩოგბურთელის ნ. ნოვოსელცოვას გამარჯვება მოსკოველ ტ. ტეგკაევასთან — 2:0.

გუშინ დაიწყო წყვილთა შეხვედრები. რ. აბყანდაძემ როსტოველ რ. სივოხინთან ერთად ადვილად მოუგო კიეველებს შაპოვალოვსა და კარპენკოს. კუზმენკომ და მოზერმა დაამარცხეს ესტონელები პეტერსონი და ლაასბერგი — 2:0.

შეჯიბრება გრძელდება...

ლ. ფაილოძე

გათამაშების ცხრილები

მდგომარეობა 2 ოქტომბრისათვის

I ჯგუფი

	თ.	მ.	ფ.	წ.	ბ.	ქ.
„მეშახტე“ ტყიბული	22	16	4	2	49:18	36
„გურია“ ლანჩხუთი	22	16	3	3	50:16	35
„შუქურა“ ქობულეთი	22	12	5	5	39:31	29
„განთიადი“ ცხაკაია	22	12	5	5	32:27	29
ფიზკ ინსტ. თბილისი	22	9	6	7	45:36	24
სკა თბილისი	20	9	4	7	38:25	22
„ლოკომოტივი“ სამტრედია	21	8	4	9	32:39	20
„ფეიქარი“ წულუკიძე	22	6	7	9	47:37	19
„ბახმარო“ ჩოხატაური	23	7	4	12	24:37	18
„კოლხეთი“ ხობი	21	7	3	11	29:10	17
„ქიმიკი“ რუსთავი	23	7	2	14	27:50	16
„კოლმეურნე“ თელავი	22	6	2	14	32:70	14

• • •

II ჯგუფი

	თ.	მ.	ფ.	წ.	ბ.	ქ.
„სინათლე“ თბილისი	20	15	2	3	53:22	32
„იმერეთი“ ქუთაისი	21	13	6	2	37:21	32
„მესხეთი“ ახალციხე	20	12	3	5	30:21	27
„დილა“ გორი	21	9	3	9	30:36	21
„სიხარული“ მახარაძე	17	9	2	6	34:27	20
„დინამო“ სოხუმი	21	8	3	10	30:29	19
„კოლხეთი“ ფოთი	21	6	7	8	30:33	19
„განთიადი“ ბათუმი	21	8	3	10	27:40	19
„ისანი“ თბილისი	21	7	4	10	34:32	18
„სპარტაკი“ სტალინირი	20	7	3	10	18:27	17
„ოდიში“ ზუგდიდი	21	3	5	13	21:35	11
„მაღაროელი“ ჭიათურა	22	5	1	16	40:66	11

მოზარდთა შორის

ზუგდიდში დამთავრდა საქართველოს პირად-გუნდური პირველობა ცხენოსნობაში მოზარდთა შორის. შეჯიბრებაში მონაწილეობდნენ თბილისის, ზუგდიდის, ფოთის, ცხაკაიას და ჩხოროწყუს გუნდები. შეჯიბრების გახსნის პრიზი დაისაკუთრა ზუგდიდელმა მატახერიამ ცხენით „ზაურბეგი“. 2-კილომეტრიან სადა დოღში პირველი იყო თბილისელი გ. ხეჩიკაშვილი ცხენით „პალისტომი“. იგივე გ. ხეჩიკაშვილი ცხენით „მარში“ გამარჯვებული გამოვიდა 2 კმ დაბრკოლებებით დოღში. ორჭიდში პირველ და მეორე ადგილზე გამოვიდნენ თბილისელები ვ. პარხოიანი და კ. ქერდიყოშვილი, განსაკუთრებით საინტერესო იყო დაბრკოლებათა ზოლის გადალახვა „კომკავშირის სახელობის თასზე“, სადაც კვლავ მატახერიამ და „ზაურბეგმა“ გაიმარჯვეს. გუნდურ ჩათვლაში პირველი ადგილი დაიკავა თბილისის გუნდმა, მეორეზე ზუგდიდის გუნდი.

თ. გაჩეჩილაძე

საქართველოს
პირველობა

შედგა მორიგი ტურის მატჩები საქართველოს პირველობაზე ფეხბურთში.

სამტრედიაში ერთმანეთს შეხვდნენ ადგილობრივი „ლოკომოტივი“ და ლანჩხუთის „გურია“. სტუმრებმა ჯერ კიდევ შესვენებამდე მიაღწიეს წარმატებას — 2:1. მეორე ტაიმში ლანჩხუთელებმა გაიტანეს კიდევ ერთი ბურთი და გაიმარჯვეს ანგარიშით 3:1.

დამაჯერებელი გამარჯვება მოიპოვეს ჩოხატაურელმა ფეხბურთელებმა საკუთარ მინდორზე წულუკიძის „ფეიქართან“ შეხვედრაში. მათ შეწყობილად, ტემპიანად ჩაატარეს მატჩი და დაამარცხეს მოწინააღმდეგენი ანგარიშით 4:1.

მორიგი გამარჯვება მოიპოვა ტყიბულის „მეშახტემ“, რომელიც თავის მინდორზე ეთამაშებოდა ცხაკაიას „განთიადს“. პირველი ტაიმი ტყიბულელებმა მოიგეს ანგარიშით 1:0. შესვენების შემდეგ ცხაკაიას გუნდის კარში გატანილ იქნა კიდევ ორი ბურთი და გამარჯვება მასპინძლებს დარჩათ ანგარიშით 3:0.

საინტერესო გამოდგა მატჩი თელავში, სადაც ადგილობრივმა ფეხბურთელებმა მიიღეს ფიზკულტურის ინსტიტუტის გუნდი (თბილისი). მასპინძლები პირველ ნახევარში დაწინაურდნენ ანგარიშით 3:0. მხოლოდ ამის შემდეგ გამოასწორეს სტუდენტებმა თამაში და მიაღწიეს ფრეს — 3:3.

მეორე დამარცხება განიცადა ქუთაისის „იმერეთმა“, რომელიც ბათუმში თამაშობდა ადგილობრივი „განთიადის“ წინააღმდეგ. ბათუმელებმა ძლიერად ჩაატარეს მატჩი ლიდერის წინააღმდეგ და დაამარცხეს იგი ანგარიშით 2:1.

თბილისის გუნდების „ისანისა“ და „სინათლის“ შეხვედრა მიმდინარეობდა „სინათლის“ უპირატესობით, რომელმაც გაიმარჯვა კიდეც — 3:1.

მაღალ ტემპში ჩატარდა მატჩი სოხუმში ადგილობრივ „დინამოსა“ და სტალინირის „სპარტაკს“ შორის. ორი ტაიმის განმავლობაში ვერც ერთმა გუნდმა ვერ შეძლო ბურთის გატანა — 0:0.

ჭიათურის „მაღაროელმა“ თავისი მორიგი შეხვედრა ჩაატარა ზუგდიდში ადგილობრივი „ოდიშის“ წინააღმდეგ. ჭიათურელებმა გაიტანეს ერთი ბურთი, რომელმაც მათ მოუტანა გამარჯვება.

• • •

შედგა აგრეთვე ადრე გამოტოვებული მატჩები. ლანჩხუთის „გურიისა“ და ცხაკაიას „განთიადის“ შეხვედრა დამთავრდა ფრედ — 0:0. ფიზკულტურის ინსტიტუტის ფეხბურთელებმა დიდი ანგარიშით — 7:0 დაამარცხეს სამტრედიის „ლოკომოტივი“.

• • •

II ჯგუფის თამაშები

I ზონა

„ნარინჯი“ (ჩაქვი)-„ხვამლი“ (ცაგერი) — 3:1, „საირმე“ (მაიაკოვსკი)-„მეტალურგი“ (ზესტაფონი) — 2:2, „ლაითური“ (მახარაძე)-კოლმეურნე“ (ამბროლაური) — 1:1, „ნაკადული“ (ჩხოროწყუ)-„ცისარტყელა“ (აბაშა) — 1:1, „ალი“ (დიდი ჯიხაიში) _ „სამეგრელო“ (ზუგდიდი) — 0:1, „სალხინო“ (გეგეჭკორი)-„კოლმეურნე“ (ტყიბული) — 3:2;

II ზონა

„სპარტაკი“ (ვანი)-„სპარტაკი“ (მახარაძე) — 2:0, „შრომითი რეზერვები“ (ოჩამჩირე)-„ტორპედო“ (გაგრა) — 2:2, „ინგირი“ (ზუგდიდი)-„განთიადი“ (გუდაუთა) — 2:1, „სპარტაკი“ (ჩოხატაური)-„ვოდნიკი“ (ფოთი) — 2:2. „შახტიორი“ (ტყვარჩელი)-„თაიგული“ (ლანჩხუთი) — VV:0.

თანამოსაქმეთა შეხვედრა

ბორჯომის მუშისა და ქუთაისის მინის ტარის ქარხნებს შორის კარგახანია გაშლილია სოციალისტური შეჯიბრება, რომლის ერთ-ერთი პუნქტია მუშა-მოსამსახურეთა შორის მასობრივ-ფიზკულტურული საქმიანობის განვითარება. მიმდინარე წლის გაზაფხულზე ბორჯომელები ეწვივნენ ქუთაისელ მეგობრებს, შეამოწმეს ვალდებულებათა შესრულება და გამართეს ამხანაგური მატჩები.

ამ დღეებში საპასუხო მოწვევით ბორჯომში იმყოფებოდნენ ქუთაისის მინის ტარის ქარხნის ფიზკულტურელები. პირველ დღეს მოხდა შეჯიბრების შედეგების განხილვა და ჩატარდა მატჩი ჭადრაკში, რომელიც მასპინძლების გამარჯვებით (4:2) დამთავრდა. მეორე დღეს ორივე კოლექტივის სპორტსმენებმა თავიანთი ძალები სცადეს მაგიდის ჩოგბურთში, ფრენბურთსა და ტყვიით სროლაში. მაგიდის ჩოგბურთში ბორჯომელმა ხრისტოფორიდიმ დაამარცხა ქუთაისელი სანებლიძე. სამაგიეროდ, გუზენკომ აიღო რევანში მელაძესთან მატჩში და ანგარიში გათანაბრდა. მესამე შეხვედრაში ნ. გელაშვილმა მოუგო ქუთაისელ ნ. კოდუას და გამარჯვება მოუტანა თავის გუნდს. ბორჯომელთა გამარჯვებით დამთავრდა ფრენბურთელთა მატჩიც.

ა. გელაშვილი

ლანჩხუთის საჭიდაო დარბაზის მშენებლობას სპორტსმენები არაშენდას უწოდებენ. რატომ? გაიკვირვებს მკითხველი, მოგახსენებთ. როცა ლანჩხუთელებმა ამ რამდენიმე წლის წინად სპორტული ბაზების მშენებლობის ერთთვიურის ჩატარება ივალდებულეს, ყველას მოეწონა, გამოეხმაურნენ კიდეც რესპუბლიკის თითქმის ყველა რაიონში და ბევრგან სასარგებლო საქმეც გაკეთდა. თვით ლანჩხუთის რაიონს არა ერთი მარტივი ტიპის ბაზა შეემატა. მაშინ დადგა დღის წესრიგში საჭიდაო დარბაზის აგებაც. ლანჩხუთელებს მხარი დაუჭირა „კოლმეურნის“ ცენტრალურმა საბჭომ, გაუგზავნა ტიპიური პროექტი და მუშაობა გაჩაღდა. შრომის პირველი ნაყოფი ჩვენმა კორესპონდენტმა შარშან ნახა. „დარბაზის“ სურათი დაბეჭდილი იყო 26 ნოემბრის გაზეთში. სურათზე ნათლად ჩანდა დარბაზის ერთ მეტრამდე აყვანილი კედლები და...

მას შემდეგ განვლო ერთმა წელმა. საძირკვლიანად დაანგრიეს „ძველი“ და დაიწყეს ახალი დარბაზის მშენებლობა. კედელი ისევ ერთ მეტრამდე აიყვანეს და ახლაც ასე გამოიყურება იგი (იხ. სურათი ზევით).

ლანჩხუთის რაიონში სხვაგანაც ვნახეთ სპორტული ბაზებისადმი უყურადღებობის ფაქტები. მეორე სურათზე აღბეჭდილია სოფელ ნინოშვილის კალათბურთის „მოედანი“, რომელიც კოლმეურნეობის კანტორის მშენებლობის შემდეგ დარჩენილი კირის გროვას უკავია. მშენებლობა კარგა ხანია დამთავრდა, კალათბურთის მოედანი კი... თუმცა სურათი კომენტარებს არ საჭიროებს. მესამე სურათი გადაღებულია რაიონულ ცენტრში და წარმოგვიდგენს შრომაში ერთ-ერთი მოწინავე საწარმოს — ჩაის პირველი ფაბრიკის კალათბურთის ფარს.

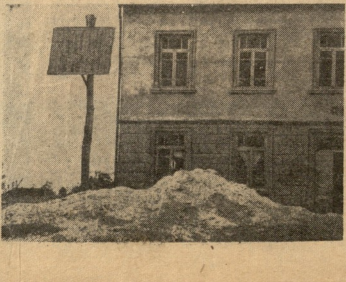

ჩვენი ოლიმპიელები

რომს მრავალი შემოსევა განუცდია. ბევრჯერ შეულეწიათ მომხდურებს მისი ზღუდეები და ცეცხლითა და მახვილით შეუმუსრავთ ცხრა გორაკზე შეფენილი ქალაქი. 1960 წლის აგვისტოს, რომი ისევ „შემოსევის“ მსხვერპლი შეიქმნა, ხოლო მისი ტემპერამენტიანი მოსახლეობა ოლიმპიურმა თამაშებმა დაატყვევა.

... რობერტი ფიქრებში წავიდა. ერთი წუთით იგი გამოეთიშა დიდი ქალაქის რიტმს და მომავალი ასპარეზობისათვის გეგმების დაწყობას შეუდგა. არასოდეს არ ყოფილა იგი ასე კარგად მომზადებული. აკი მწვრთნელიც ამას ეუბნებოდა. მაგრამ თომასი? ეს ფენომენალური ზანგი დრო და დრო იმით ერთობა, რომ სხვადასხვა ჯურის რეპორტიორების თვალწინ სავარჯიშო კოსტიუმში გამოწყობილი 2 მ და 15 სმ სიმაღლეს იღებს ხოლმე. შეიძლება თუ არა პრაქტიკულად ბრძოლა ისეთი სპორტსმენის წინააღმდეგ, რომელმაც სულ ცოტა ხნის წინათ ფანტასტიკური რეკორდი დაამყარა და როგორც ამბობენ, ჯერ თავისი უკანასკნელი სიტყვა არ უთქვამს?

თუმცა, ვინ იცის? შესანიშნავი მხტომელია ბრუმელი. ეს 19 წლის ჭაბუკი უკანასკნელ დროს არაჩვეულებრივად მაღალ და სტაბილურ შედეგებს აჩვენებს ჩვენი ქვეყნის სპორტსმენებთან შეჯიბრებაში. აკი საბჭოთა კავშირის რეკორდიც მას ეკუთვნის. მაგრამ სად იკარგება ბრუმელის ბრწყინვალე ოსტატობა საზღვარგარეთელ მძლეოსნებთან ასპარეზობისას? მას აშკარად აკლია გამოცდილება და გადამწყვეტ მომენტში ღალატობს ნერვები.

გამოცდილება... ნერვების დამორჩილების უნარი... ისინი ოსტატობაზე გვიან მოდიან ხოლმე და მათზე ბევრია დამოკიდებული. ყოველ შემთხვევაში, რომის ოლიმპიური ჩემპიონის ოქროს მედლის მფლობელს სიმაღლეზე ხტომაში რაფინირებულ ტექნიკასთან ერთად კიდევ ბევრი სხვა თვისება უნდა გააჩნდეს, რომლებიც ხშირად განსაზღვრას არ ექვემდებარება...

... სტადიონი მაყურებელმა აავსო. ჩიტის ფრენის სიმაღლიდან იგი საოცრად წააგავს ვერცხლის უშველებელ თასს, რომელიც მზის ჩქერებით არის სავსე. ტრიბუნები ტალღებივით ირწევიან და სპექტრის ყველა ფერით ელავენ. ირგვლივ ყველაფერი მოძრაობს, ირწევა, ელავს.. მართლაც, სად შეიძლება ნახოს ადამიანის თვალმა უკეთესი სანახაობა: აქ მსოფლიოს სპორტის „ნაღები“ უჩვენებს თავის შესაძლებლობათა მაქსიმუმს, ექსტრა-კლასის სპორტსმენები ძალღონეს არ იშურებენ, რათა გრანდიოზულ ოლიმპიურ ასპარეზობათა ისტორიაში ოქროს ასოებით ჩაწერონ თავიანთი გვარები...

.. თამამად შეიძლება ითქვას, რომ ასეთი პრინციპული შერკინება, როდესაც ერთმანეთის პირისპირ დადგნენ სამი საბჭოთა და ამდენივე ამერიკელი მხტომელი, რომის ოლიმპიადაზე არ ყოფილა.

სარბიელი პირველად დიუმასმა დატოვა. იგი აპათიაში ჩავარდა და ცრემლები ღაპა-ღუპით წამოუვიდა. მაყურებელი მას თანაუგრძნობდა, მაგრამ შველა არ შეეძლო, არც დრო ჰქონდა საამისოდ! ამასობაში რობერტ შავლაყაძე ერთიმეორეზე მიყოლებით პირველი ცდიდანვე იღებდა ისეთ სიმაღლეებს, რომლებსაც მხოლოდ დიდ შეჯიბრებებში თუ იპყრობენ ხოლმე. მის ნაკვალევს მოჰყვებოდნენ თომასი, ბრუმელი, ბოლშოვი. რობერტის სიმშვიდემ, მისმა დაჯერებულმა და ურყევმა სწრაფვამ გამარჯვებისაკენ, ამერიკელ „კენგურუს“ თომასს ერთგვარი ფსიქოლოგიური ტრავმა მიაყენა. თომასი აშკარად ღელავდა, რაც ბრძოლის უნარს ნელა, მაგრამ დაბეჯითებით უჩლუნგებდა.

რ. შავლაყაძე

შავლაყაძემ ბრწყინვალედ აიღო 2 მ, 12 სმ. ამ სიმაღლის აღება შეძლეს დანარჩენებმაც, მაგრამ მეტი ცდები მოანდომეს. სტადიონმა გაოცებით ამოიხვნეშა. უაღრესად დაძაბულ ვითარებაში, როდესაც ყველაფერი ასე ძნელი და ამოუცნობი ჩანდა, თომასმა სიმაღლე გამოტოვა. მას არ უნდოდა ვალში დარჩენილიყო საბჭოთა სპორტსმენებთან და, პირველ რიგში, რობერტ შავლაყაძესთან...

ბოლოსდაბოლოს, თამასამ 2 მ 16 სმ მიაღწია. ყველა გრძნობდა, რომ სპორტსმენები გამოფიტა გაუგონარმა ნერვულმა ბრძოლამ, უაღრესად დაძაბულმა სპორტულმა ჭიდილმა. რობერტი გრძნობდა შექმნილი სიტუაციის მნიშვნელობას. ასეთი წუთები შეიძლება არასოდეს განმეორდეს: ისინი სამარადისოდ რჩება სპორტსმენის მახსოვრობაში...

რობერტმა მაღლა აიხედა და ცაზე მოსრიალე მტრედები შენიშნა. მტრედები ხან მოედნისაკენ ეშვებოდნენ, ხანაც ისე მაღლა აიჭრებოდნენ, რომ ლაჟვარდოვან ცაზე პაწაწინა თეთრი ღრუბლის ქულებს ემგვანებოდნენ. ისინი რობერტის ცნობიერებაში სათუთ მოგონებებს აღვიძებდნენ.

...წულუკიძის რაიონის პატარა სოფელი კუხი. რბილად მოხაზული იისფერი მთები, მთის ძირში ცელქი მდინარე, თევზაობა, ცურვა, წყალში კენჭების სროლა... ლახტის თამაში და მუხლებ გადატყავებული ბიჭები და გოგონები. ფეხბურთი, რბენასა და ხტომაში გაჯიბრება, კედლებზე ბეჯითად გავლებული ხაზები, რომლებიც ასეთი დიალოგის შემდეგ ჩნდება:

— მე შენზე მაღალი ვარ!

— მოდი, კედელთან გავიზომოთ.

რობერტს აგონდება და თვალები უნისლიანდება... შემდეგ რობერტი ხედავს, როგორ უმოკლდება ბიჭუნას შარვალი, როგორ დააბიჯებს რუსთაველის პროსპექტზე... შემდეგ საუბარი თბილისის რკინიგზის მე-3 სკოლის დირექტორთან — მ. შაიშმელაშვილთან,

— ბიჭო, არა გრცხვენია, ასეთი მაღალი და სიმაღლეზე ხტომა არ შეგიძლია?

— არ შემიძლია? პატივცემულო დირექტორო — შეგიძლია?!

თბილისის რკინიგზის სკოლების პირველობა — პირველი ადგილი, შედეგით 1 მ 55 სმ. „ბიჭოს, მართლა არ შემძლებია?!“ შემდეგ [illegible] ათანელოვი. — ჩემთან ივლი, მეცადინეობა კვირაში [illegible] დაგვიანებული არ გნახო!

ერთი თვის შემდეგ ამიერკავკასიის პირველობა რკინიგზის სკოლებს შორის, შემდეგ ფიზკულტურის ინსტიტუტი, ასპირანტურა, რამდენჯერმე საქართველოს რეკორდის გაუმჯობესება და... არცერთს არ უფრენია ჰაერში იმდენი: მოსკოვი, კიევი, შანხაი, ლონდონი, სტოკჰოლმი, პოზნანი, ნიუიორკი, პარიზი, ბრიუსელი, რომი.., რომი!

...სიმაღლე უკვე აღებული იყო და სიხარულისაგან გაბრუებული რობერტი გრძნობდა, როგორ გადაურჩა ღელვას და ახლა ნაპირისაკენ იცქირებოდა. ნაპირზე ფერად ტანსაცმელში გამოწყობილი ხალხი ხელებს უქნევდა, გმირობას უქებდა...

შემდეგ წარმოიდგინა უზარმაზარი ბადრო, რომელმაც ნელ-ნელა კონკრეტული ფორმა მიიღო და თბილისის „დინამოს“ სტადიონად გადაიქცა. შემდეგ სტადიონის ჩრდილოეთის ტრიბუნის უკან ტანაყრილმა ალვებმა შრიალი დაიწყეს...

— გაიმარჯვა რობერტ შავლაყაძემ!

დიქტორის სიტყვები საერთოდ ზედმეტი იყო: მაყურებელმა შესანიშნავად იცოდა გამარჯვებულის სახელი!

მტრედები მოწყვეტით დაეშვნენ სტადიონზე და სარბენ ბილიკზე დასხდნენ.

გ. კიკილაშვილი,
შ. მიაგრიშვილი

• • •

სურათზე: გამარჯვებულის კვარცხლბეკზე — მარცხნიდან თომასი, შავლაყაძე და ბრუმელი.

სტუმრად მეომრებთან

ბუდაპეშტში საერთაშორისო შეჯიბრებაზე გამგზავრების წინ რომის ოლიმპიური თამაშების ჩემპიონი, სპორტის დამსახურებული ოსტატი, ლენინის ორდენოსანი მძლეოსანი სპორტსმენი რ. შავლაყაძე სტუმრად იყო თბილისის გარნიზონის მეომრებთან, რომლებმაც მას გულთბილი შეხვედრა მოუწყეს.

რ. შავლაყაძემ მასპინძლებს მოუთხრო რომის მძლეოსნურ სარბიელზე გამართული სპორტული ბრძოლების შესახებ, კერძოდ იმ დაძაბული შერკინების შესახებ, რომელიც მან და მისმა თანაგუნდელმა სიმაღლეზე მხტომელებმა გამართეს ამერიკელ სპორტსმენებთან.

ოლიმპიურმა ჩემპიონმა მეომრებს მოუწოდა კიდევ უფრო ფართოდ ჩაებნენ ფიზკულტურასა და სპორტში და აიმაღლონ სპორტული ოსტატობის დონე.

ვ. ოქერელიძე

სურათზე: რ. შავლაყაძე (მარჯვნივ) თავის ავტოგრაფს აძლევს მეომრებს. ფოტო ე. ბალაშოვისა.

საპატიო წიგნში

ამას წინათ საქართველოს ალკკ ცენტრალურ კომიტეტში მოეწყო აპარატის მუშაკების შეხვედრა რომის XVII ოლიმპიური თამაშების მონაწილე სპორტსმენებთან.

ოლიმპიელებს გულთბილად მიესალმა საქართველოს ალკკ ცენტრალური კომიტეტის მდივანი თ. ბადურაშვილი, რომელმაც რესპუბლიკის კომკავშირელების, მთელი ახალგაზრდობის სახელით მიულოცა და მადლობა გადაუხადა ოლიმპიელებს იმ დიდი გამარჯვებისათვის, რომელიც მათ მოიპოვეს რომის ოლიმპიადაზე და თავისი წვლილი შეიტანეს საბჭოთა დელეგაციის გამარჯვების საქმეში.

დამსწრეთ შთაბეჭდილებები გაუზიარეს ოლიმპიური თამაშების მონაწილეებმა რ. შავლაყაძემ, ა. ქორიძემ, გ. სხირტლაძემ, ვ. რუბაშვილმა, გ. კოსტავამ, რომლებმაც მადლობა გადაუხადეს ქართველ ახალგაზრდობას იმ ყურადღებისა და დაფასებისათვის, რომელიც მათ გამოიჩინეს ოლიმპიელების მიმართ.

საქართველოს ალკკ ცენტრალური კომიტეტის ბიუროს გადაწყვეტილებით სპორტის დამსახურებული ოსტატები: რ. შავლაყაძე, ა. ქორიძე, სპორტის ოსტატები: გ. სხირტლაძე, გ. მინაშვილი, გ. ჩიქვანაია, ლ. გოგოლაძე, ვ. უგრეხელიძე, გ. კარტოზია, გ. კოსტავა და ვ. რუბაშვილი დაჯილდოვებული არიან საქართველოს ალკკ ცენტრალური კომიტეტის საპატიო სიგელებით და შეტანილი არიან საპატიო წიგნში.

კომკავშირის ცენტრალური კომიტეტის საპატიო სიგელებით დაჯილდოვებული არიან აგრეთვე ვ. ბალავაძე, რ. აბაშიძე, ა. შჩერბინა ი. დიაჩკოვი, ნ. ასათიანი და ბ. ნიკიტინი.

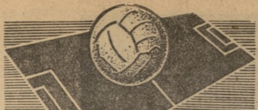

ფეხბურთის სიახლეები

საერთაშორისო ტურნირი კადიქსში

კადიქსში (ესპანეთი) მოეწყო საერთაშორისო ტურნირი ევროპის უძლიერესი კლუბების მონაწილეობით. შარშან ასეთ ტურნირში, სადაც სამხრეთ ამერიკის ერთ-ერთი უძლიერესი კლუბი „სანტოსიც" (ბრაზილია) თამაშობდა, გაიმარჯვა „რეალმა", რომელმაც ფინალში სძლია „ბარსელონას" (4:3), ხოლო მესამე ადგილი ბრაზილიელებს დარჩათ.

წელს ფინალში გავიდა მადრიდის ორი კლუბი „რეალი" და „ატლეტიკო". მთელი თამაშის მანძილზე უპირატესობა ჰქონდა „რეალს", რომელმაც მეტოქის კარში ოთხი „მშრალი" ბურთი გაიტანა. ამით „რეალმა" აიღო რევანში ესპანეთის თასზე „ატლეტიკოსთან" დამარცხებისათვის (1:3) და კვლავ მოიპოვა პირველი ადგილი. მესამე ადგილი დაიკავა საფრანგეთის ჩემპიონმა „რეიმსმა", რომელიც შესუსტებული შემადგენლობით თამაშობდა — გუნდს აკლდა ორი წამყვანი თავდამსხმელი კოპა და ფონტენი. „რეიმსმა" გადამწყვეტ მატჩში სძლია (4:1) გერმანიის წარმომადგენელს, ევროპის ქვეყნების ჩემპიონების თასის უკანასკნელი გათამაშების ფინალისტს „აინტრახტს" (ფრანკფურტი).

◆

„ბარსელონა" განაგრძობს ხრიკებს

როგორც ცნობილია, 1959-60 წლის სეზონში „ბარსელონას" დირექტორატმა, რომელსაც მილიონერი მირო სანსი ხელმძღვანელობს, გუნდის მთავარ მწვრთნელს ცნობილ ჰერერას მიზნად დაუსახა ევროპის ქვეყნების ჩემპიონთა თასის მოპოვება. ეს ამოცანა „ბარსელონამ" ვერ შეასრულა. მან მართალია, გათამაშების ნახევარფინალამდე მიაღწია, მაგრამ შემდეგ ორივე შეხვედრა წააგო „რეალთან". ამას მოჰყვა ჰერერას განდევნა. ვაკანტურ ადგილზე სანსმა მოიწვია გამოჩენილი სპეციალისტი, საფრანგეთის ეროვნული ნაკრების მწვრთნელი ალბერ ბატე. მასთან ერთად „ბარსელონას" განზრახული ჰქონდა კოპას გადაბირებაც. ხანგრძლივი ყოყმანის შემდეგ ბატემ და კოპამ მიზანშეწონილად ჩათვალეს ამ წინადადებაზე უარის თქმა, მაგრამ დაუმატეს: „თუ ისინი ოდესმე სხვა გუნდში გადავლენ, ეს მხოლოდ „ბარსელონა" იქნებაო".

„ბარსელონა" მაინც არ მოეშვა ბატესა და კოპას. იგი მიმდინარე სეზონში მიზნად ისახავს აუცილებლად მოიპოვოს ჩემპიონთა თასი. მიუხედავად იმისა, რომ კოპა სერიოზულად ტრავმირებულია და თამაშებში არ მონაწილეობს, მის წინაშე ოქროს აჩხარუნებენ. სანს მიაჩნია, რომ თუ იგი „ბარსელონას" ხუთეულს გაუძღვება, მასთან ვერაფერს გახდებიან მადრიდელები და სხვა ქვეყნების გუნდები.

„ბარსელონას" მანევრების საპასუხოდ „რეალის" ხელმძღვანელობამ, რომელიც ესპანეთის ჩემპიონატისა და ჩემპიონთა თასის მეექვსე გათამაშებისათვის ემზადება, „მიიპატიჟა" ახალგაზრდა შვედი ცენტრფორვარდი აგნე სიმონსონი. ეს ფეხბურთელი, რომელიც ჯერ კიდევ მსოფლიო ჩემპიონატში დაწინაურდა, სპეციალისტების აზრით დი სტეფანოს ღირსეული შემცვლელი იქნება. სიმონსონი ამჟამად თამაშობს შვეციის პირველი ლიგის კლუბში („ორგრიტეში"), რომელსაც წვრთნის [illegible] მწვრთნელების მოსაზრებით, რომ სიმონსონი მათთვის უფრო სასარგებლო იქნება, ვიდრე ბრაზილიელი დიდი.

უფსკრულების დაპყრობა გრძელდება

აგვისტოს მცხუნვარე დღე იდგა. შავი ზღვის სანაპირო დამსვენებლებით იყო გაჭედილი. გაგრის პლაჟზე წამოწოლილი, მზით გარუჯული ადამიანები თითქოს ზღვის კენჭებს ეჯიბრებოდნენ სიმრავლეში. ბევრ მათგანს ალბათ უკვირდა კიდეც ზურგჩანთებითა და სხვა საჭურველით დატვირთული საბარგო მანქანის გამოჩენა, რომელიც საქართველოს ალპური კლუბის სპელეოსპორტული ექსპედიციის მონაწილეებს ამორჩეული ობიექტისაკენ მიაქროლებდა.

ექსპედიციას ხელმძღვანელობდნენ ქართული მღვიმური სპორტის ერთ-ერთი პიონერი და ორგანიზატორი, გეოგრაფიულ მეცნიერებათა დოქტორი ლ. მარუაშვილი და გეოგრაფიულ მეცნიერებათა კანდიდატი გ. ჩანგაშვილი. ექსპედიციის წევრები: ბორის გერგედავა, არსენ ოქროჯანაშვილი, დემურ ტაბიძე, ზურაბ ტინტილოზოვი, ჰეჭიკო ჯანელიძე, ჯუმბერ ჯიშკარიანი, ჯუმბერ ხომასურიძე და ამ სტრიქონების ავტორი, მოუთმენლად ველოდით არაბიკის მთებისა და ხეობების შტურმის დაწყებას. ჩვენი მიზანი იყო სიღრმითი ჩაღწევების ობიექტების აღმოჩენა.

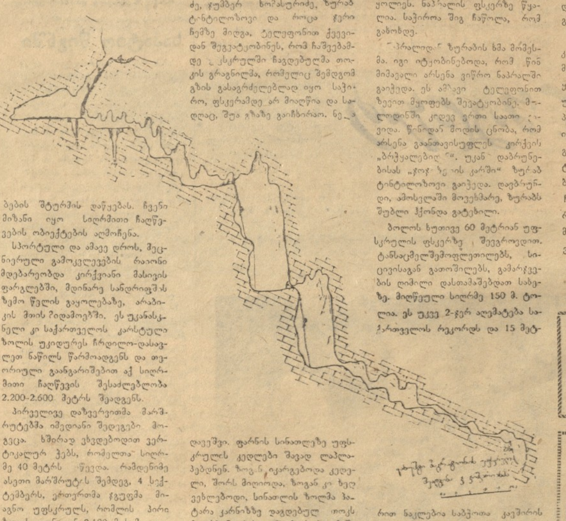

სპორტული და ამავე დროს, მეცნიერული გამოკვლევების რაიონი მდებარეობდა კირქვიანი მასივის ფარგლებში, მდინარე სანდრიფშის ზემო წელის გაყოლებაზე, არაბიკის მთის მიდამოებში. ეს უკანასკნელი კი საქართველოს კარსტული ზოლის უკიდურეს ჩრდილო-დასავლეთ ნაწილს წარმოადგენს და თეორიული გაანგარიშებით აქ სიღრმითი ჩაღწევის შესაძლებლობა 2.200-2.600 მეტრს შეადგენს.

პირველივე დაზვერვითმა მარშრუტებმა იმედიანი შედეგები მოგვცა. ხშირად ვხვდებოდით ვერტიკალურ ჭებს, რომელთა სიღრმე 40 მეტრს აღწევდა. რამდენიმე ასეთი მარშრუტის შემდეგ, 4 სექტემბერს, ერთერთმა ჯგუფმა მიაგნო უფსკრულს, რომლის პირი ზღვის დონიდან 2.100 მ სიმაღლეზე მდებარეობდა. 60 მ სიღრმის ვერტიკალურ უფსკრულში ჩაშვებული არსენ ოქროჯანაშვილის და ბორის გერგედავას განცხადებით, ქვევით ვიწრო ნაპრალების საშუალებით შეიძლებოდა სიღრმეში ჩასვლა.

მეორე დღეს, ჩვენი ექსპედიციის მთელი შემადგენლობა აღნიშნული უფსკრულის პირას იდგა და იერიშისთვის ემზადებოდა. ბუნებრივი შახტის თავზე გავდეთ ხის ძელი, რომელზეც პატარა ჭოჭონაქი დავამაგრეთ. ზედ გადატარებული თოკი არსენას ჩავაბით და ნელა, ხელების მონაცვლებით, უფსკრულში ჩავუშვით. არსენა სასტვენით გვატყობინებდა ჩაშვებისა თუ გაჩერების მომენტებს. მის შემდეგ რიგრიგობით ჩაუშვნენ ჰეჭიკო ჯანელიძე, ჯუმბერ ხომასურიძე, ზურაბ ტინტილოზოვი და როცა ჯერი ჩემზე მიდგა, ტელეფონით ქვევიდან შეგვატყობინეს, რომ ჩაშვებამდე უფსკრულში ჩავდებულმა თოკის გრაგნილმა, რომელიც შემდგომ გზის გასაგრძელებლად იყო საჭირო, ფსკერამდე არ მიაღწია და სადღაც, შუა გზაზე გაიჩხირაო. ნელა დავეშვი. ფარნის სინათლეზე უფსკრულის კედლები შავად ლაპლაპებდნენ. ზოგან იკარგებოდა კედელი, შორს მიდიოდა, ზოგან კი ხელ ვეხლებოდი, სინათლის ზოლმა პატარა კარნიზზე ჩადებულ თოკს ჩაურბინა. სასტვენს ჩავბერე. ჩაშვება შეწყდა. ტრიალი დავიწყე. როგორღაც შევძელი ქანის აღება და კარნიზზე გადახტომა. თოკი ძირს ჩავაგდე, დავეშვი.

ძირს არავინ დამხვდა. დანარჩენები ვიწრო ხვრელის საშუალებით სიღრმისაკენ მიიწევდნენ. ამ ხვრელს „ჯოჯოხეთის კარი" შეიძლება ეწოდოს. სულ რაღაც ექსიოდე მეტრის დაძლევას აქ საათები სჭირდება, კირქვის ნაპრალი იმდენად ვიწროა, დახლართული, უამრავი შვერილებით, რომ მეშახტეთა ფარნები, წელზე რომ ჰქონდათ მიმაგრებული, აგრეთვე ლითონის მუზარადები, მოიერიშეებმა მოიხსნეს და ხვრელის პირთან დატოვეს. მხოლოდ სუსტი სინათლის მქონე ელექტრული ფარნები გაიყოლიეს. ნაპრალის ფსკერზე წყალია. საჭიროა შიგ ჩაწოლა, რომ გახოხდე.

„ნაპრალიდან" ზურაბის ხმა მომესმა. იგი იტყობინებოდა, რომ წინ მიმავალი არსენა ვიწრო ნაპრალში გაიჭედა. ეს ამბავი ტელეფონით ზევით მყოფებს შევატყობინე. მოლოდინში კიდევ ერთი საათი გავიდა. წინიდან მოდის ცნობა, რომ არსენა გაანთავისუფლეს კირქვის „ბრჭყალებიდან". უკან დაბრუნებისას „ჯოჯოხეთის კარში" ზურაბ ტინტილოზოვი გაიჭედა. დავბრუნდი, ამოსვლაში მოვეხმარე, ზურაბს შუბლი ჰქონდა გატეხილი.

ბოლოს ხუთივე 60 მეტრიან უფსკრულის ფსკერზე შევგროვდით. ტანსაცმელშემოფლეთილებს, სიცივისაგან გათოშილებს, გამარჯვების ღიმილი დასთამაშებდათ სახეზე. მიღწეული სიღრმე 150 მ. ტოლია. ეს უკვე 2-ჯერ აღემატება საქართველოს რეკორდს და 15 მეტრით ნაკლებია საბჭოთა კავშირის რეკორდზე, რომელიც უკრაინელ ამხანაგებს ეკუთვნით.

ქვევიდან ვხედავდით როგორ მიექანებოდა ზევით თოკზე დაკიდებული არსენა. ზედაპირზე ასვლის შემდეგ ლოდს აბამს თოკს და ისე გვიბრუნებს უკან. რიგ-რიგობით ავედით ჰეჭიკო, ზურაბი, ჯუმბერ „დიდი" (ასე შევარქვით ხომასურიძეს, ხოლო ჯიშკარიანს— ჯუმბერ „მცირე". ეს მხოლოდ ასაკის მიხედვით, თორემ სიმაღლით და სიბრგვით ჯუმბერები ერთმანეთს არ ჩამოუვარდებოდნენ).

დავრჩი მარტო. თოკშებმული ლოდი ჩემს ფეხებთან დაეცა. ლოდი გადავაგდე, თოკი წელზე მოვიბი და ტელეფონით უკანასკნელი ცნობა მივაწოდეთ: „მზადა ვარ, ამწიეთ". თოკი გაიჭიმა, ნელა მოვწყდი ლოდებიან ფსკერს და ზევით გავექანე.

სიხარულს ის იწვევდა, რომ კვლავ მეცნიერულმა ცოდნამ გაიმარჯვა. თეორიული წინასწარმეტყველება არაბიკის მასივზე ღრმა უფსკრულების არსებობის შესახებ პრაქტიკულად გამართლდა. საჭირო იყო ახალი ობიექტების ძებნა, რადგან ზევით აღწერილ უფსკრულში, ტექნიკური მესანგრული სამუშაოების გარეშე 150 მეტრზე ღრმად ჩაღწევა შეუძლებელია. ამ უფსკრულს არაბიკას ავტორიტეტული მკვლევარის კრუბერის სახელი ვუწოდეთ.

თ. კიკნაძე,
ექსპედიციის მონაწილე.
(დასასრული იქნება)

ჩამქრალ ვულკანთან

სასტიკი, დაუნდობელია მწვერვალი, მაგრამ ლამაზია მისი ქედები. ამიტომაა, რომ ყველა ტურისტს იზიდავს კავკასიონი. მივდივართ ქლუხორის უღელტეხილზე; ზურგჩანთები 30-35 კილოგრამს იწონის. ამინდი შეიცვალა, უღელტეხილი ისე დაინისლა, რომ გზის გაგნება ჭირს. ბოლოს, როგორც იქნა, გზა გავიკვლიეთ და უღელტეხილი უვნებლად გადავლახეთ, გამოჩნდა მარად დათოვლილი ფერდობები და ცისფერი ტბა....

უკვე ჩრდილოეთ კავკასიის საზღვარზე ვიმყოფებით, დილა ადრიან, საყვირის ხმაზე იღვიძებს თებერდის ტურისტული ბაზა; აქედან დამატებითი საჭურველი გამოვიტანეთ და გეზი იალბუზს მიმართულებით ავიღეთ. გვერდი ავუარეთ ჯემავატის მინერალური წყლების ხეობას და აღმართს შევუყევით.

მივდივართ მაღლა, სულ მაღლა. ახლა ჩვენ მივაბიჯებთ ღრუბლებს ზევით. ქვევით საშინელი წვიმაა, აქ კი კაშკაშა მზის სხივები გვათბობს.

სოფელ უჩკულანში, პატარა დასახლებულ პუნქტში, რადიოს ხმა გავიგონეთ; გლეხები შემოგვეხვივნენ, გაგვიმასპინძლდნენ. ეს მიდამოები სავსეა მჟავე წყლებით, ირგვლივ კი მთებია. აღმართი ავიარეთ თუ არა, სულ ახლოს გამოჩნდა ჩამქრალი ვულკანი.

აი, ისიც.... ამაყი და ლამაზი იალბუზი.

ლაშქრობის დღეები მიიწურა, ორიოდე უღელტეხილი დაგვრჩა, ტვირთი შეგვიმსუბუქდა. დაუდის და თებერდის უღელტეხილებიც გადავლახეთ და ღამე ტყეში გავათიეთ.

გადავლახეთ რა მეორე კატეგორიის სიძნელეები, აღნიშნული ტურისტული ლაშქრობა საბჭოთა საქართველოსა და აფხაზეთის 40 წლისთავს მივუძღვენით.

ნ. მიქაშავიძე,
აფხაზეთის ასსრ სახალხო არტისტი

რედაქტორი ი. უგულავა.

დ ღ ე ს!
ფეხბურთი
„ბურევესტნიკის" - სტადიონი
საკავშირო პირველობა
„ა" კლასის გუნდებისათვის
„დინამო" (თბილისი) —
„სპარტაკი" (მოსკოვი)
დასაწყისი 16 ს. 30 წ.

2-3 ოქტომბერი 2-3
ს. მ. კიროვის სახ. პარკის კალათბურთის დახურული მოედანი

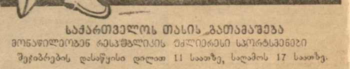

ფარიკაობა
საქართველოს თასის გათამაშება
მონაწილეობენ რესპუბლიკის უძლიერესი სპორტსმენები
შეჯიბრების დასაწყისი დილით 11 საათზე, საღამოს 17 საათზე.

გაზეთი გამოდის სამშაბათობით, ხუთშაბათობით და კვირაობით რედაქციის მისამართი: თბილისი, ელბაქიძის დაღმართი № 12. დეპეშებისათვის, თბილისი, „ლელო",
ტელეფონები: რედაქტორის — 3-49 62, პასუხისმგებელი მდივნისა და განყოფილებების — 3-90-34. გამომშვების — 3-01-06.

საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობის პოლიგრაფიული კომბინატი „კომუნისტი", თბილისი, ლენინის ქ. № 14. უე 04079